

OMVÄRLDANALYS 2025 PESTEL

TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI 2025 PESTEL

Politiskt

- Det politiska klimatet nationellt
- Inkonsekvent politisk styrning från olika nivåer
- Hårdare diskussionsklimat, polarisering
- Orolig tid, risk för konflikter
- Den internationella politikens påverkan
- Prioriteringen görs utifrån bristfälliga uppgifter

Ekonomiskt

- Den globala, nationella och regionala ekonomiska situationen
- Ändring av finansieringsmodellen en stor risk
- Finansieringsmodellen är komplex och inte transparent
- Utmaningar i grunderna för finansieringsmodellen, utvecklingsskuld och splittrade uppgifter som grund för beslutsfattandet
- Ändringar på tjänsteproducentfältet
- Möjliga effekter av regionala investeringar som etableras
- Hur områdets livskraft påverkar välfärdsområdets förmåga att locka till sig arbetskraft

Socialt

- Ojämställdheten ökar mellan de olika befolkningsgrupperna
- Ändringarna i service-ekosystemet och den sociala tryggheten samt deras negativa effekter för befolkningen
- Hur väl kontaktytorna mellan kommunerna, företagen, tredje sektorn och välfärdsområdena fungerar
- Befolkningens delaktighet och möjligheter att påverka
- Toxisk debattkultur
- Befolkningens brist på förtroende
- En åldrande befolkning – snedvriden befolkningsstruktur
- Immigration, lyckad integration
- Nativiteten
- Brottslighet, gängbildning och droganvändning bland unga
- Minskat socialt kapital
- Orealistiska förväntningar på servicen
- Individcentrerat levnadssätt
- Betydelsen av familjen och samarbete ändras
- Det sociala samspelet flyttar till de sociala medierna

Teknologiskt

- Potential för betydande ökad produktivitet tack vare digitaliseringen och den artificiella intelligensen
- Nya kanaler för att uträtta ärenden
- Service som inte är beroende av tid och rum
- Mångsidigare uppgiftsbeskrivningar
- Vara förberedd på cyberhot
- Informationssäkerhet
- Möjligheterna med automatiskt beslutsfattande
- Ändrade uppgiftsbeskrivningar, påverkan på befolkningens välmående
- Lättillgänglig information
- Negativ utveckling i anknytning till skärmtid

Ekologiskt

- Klimatkrisens effekter
- Naturfenomenens effekter
- på olyckor och hälsa
- Koncentration av den gröna omställningen möjliggör etablering av nya företag
- Utveckling av den cirkulära ekonomin
- Lagändringar som hänför sig till den hållbara utvecklingen
- Ändringarna i servicenätet
- Den planetära hälsan

Lagstiftningen

- Kvaliteten på beredningen av lagen, samordning saknas
- Verksamhetsmässiga och ekonomiska risker för de politiska besluten som tas på nationell nivå
- Centraliserings-förordningen
- Långsiktighet saknas
- Lagstiftningen förpliktar, trots att det inte finns en reell möjlighet att genomföra
- Lagstiftning som hindrar integration inom social- och hälsovården
- Främja likabehandlingen

Poliittinen

- Kansallinen poliittinen ilmapiiri
- Ristiriitainen poliittinen ohjaus eri tasoilta
- Keskustelukulttuurin koveneminen, polarisoituminen
- Rauhaton aika, riski konflikteille
- Kansainvälisen politiikan vaikutukset
- Priorisointi tehdään puutteellisin tiedoin

Ekonominen

- Globaali, kansallinen ja alueellinen taloudellinen tilanne
- Rahoitusmallin muutos iso riski
- Rahoitusmallin läpinäkyvyyttä ja monimutkaisuus
- Rahoitusmallin perusteiden haasteet, kehittämisvelka ja tietojen hajanaisuus päätöksenteon pohjana
- palveluntuottajakentän muutokset
- Alueellisten investointien etabloitumisen mahdolliset vaikutukset
- Alueen elinvoimaisuuden vaikutukset hyvinvointialueen vetovoimaisuuteen

Sosiaalinen

- Eriarvoisuus kasvaa eri väestöryhmien välillä
- Muutokset palveluekosysteemeissä ja sosiaaliturvajärjestelmässä ja niiden negatiiviset vaikutukset asukkaisiin
- Kuntien, yritysten, kolmannen sektorin ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen toimivuus
- Väestön osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet
- Toksinen keskustelukulttuuri
- Asukkaiden luottamusvaje
- Väestön ikääntyminen- väestörakenteen vinoutuminen
- Maahanmuutto, kotouttamisen onnistuminen
- Syntyvyys
- Nuorten rikollisuus, jengiytyminen, huumeiden käyttö
- Sosiaalisen pääoman väheneminen
- Odotukset palveluille epärealistisia
- Yksilökeskeinen elämäntapa
- Perheen ja yhteisön merkityksen muutokset
- Sosiaaliset vuorovaikutussuhteet siirtyvät liikaa some-alustoille

Teknologinen

- Potentiaali tehokkuuden merkittävään lisäämiseen digitalisaation ja tekoälyn kehittymisen myötä
- Uudet asiointikanavat
- Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut
- Työnkuvien monipuolistuminen
- Kyberuhkiin varautuminen
- Tietoturva
- Päätöksenteon automatisoinnin mahdollisuudet
- Muuttuvat työnkuvat, vaikutukset väestön hyvinvointiin
- Tieto helposti saatavilla
- Ruutuaikaan liittyvät negatiiviset kehityskulut

Ekologinen

- Ilmastokriisin vaikutukset
- Luonnonilmiöiden vaikutukset
- onnettomuuksiin ja terveyteen
- Vihreän siirtymän keskittymä, joka mahdollistaa uusien yritysten etabloitumisen
- Kiertotalouden kehittyminen
- Lainsäädännön muutokset kestäväan kehitykseen liittyen
- Palveluverkkomuutokset
- Planetaarinen terveys

Lainsäädännöllinen

- Lain valmistelun laatu, yhteensovittaminen puuttuu
- Valtakunnan tason poliittisten päätösten toiminnalliset ja taloudelliset riskit
- Keskittämisasetus
- Pitkäjänteisyys puuttuu
- Lainsäädäntö velvoittaa, vaikkei ole tosiasiallista mahdollisuutta toteuttaa
- Lainsäädäntö joka estää sote-integraatiota
- Edistää yhdenvertaisuutta

INRE OMVÄRLDANALYS 2025

SISÄINEN

TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI 2025

Organisationsstruktur och ledarskap

- Organisationsmodellen är en administrativ konstruktion, och servicen överskrider verksamhetsområdesgränserna
- Närledningen och mellanledningen har en kritisk roll i ledningen
- Organisationsstrukturen ställer till utmaningar för organisationens förmåga att ta snabba beslut och snabbt ändra riktning på ett helt annat sätt än i en traditionell linjeorganisation
- Organisationsstrukturen minskar också möjligheterna till suboptimering
- Den gemensamma närchefscoachningen har ökat medvetenheten och förbättrat kunskapen om vad som avses med ett coachande närchefsarbete
- Det finns fortfarande olika ledarskapsstilar och varierande regler i organisationen, vilka avviker från de gemensamma reglerna och anvisningarna
- Ledarskapet bygger fortfarande för ofta på ad hoc-ledarskap, varför systematiken fortfarande måste utökas
- Å andra sidan har organisationen i och med förändringsledarskapet skapat sig en resiliens för ledning i situationer då lägesbilden är diffus
- De ändringar som ansetts vara nödvändiga med tanke på organisationsstrukturen har genomförts
- Ledningen av processen för köpet av kundtjänster är för splittrad

Personal, kompetens och motivation

- Personalens psykologiska trygghet har rubbats
- Betydelsen av arbetet och att arbeta har omvälvts
- Konkurrensen om personer med specialkunskaper och utmaningarna gällande tillgången till kunnig personal kommer att öka inom de följande 10 åren
- Antalet svenskspråkiga högskoleplatser inom social- och hälsovårdssektorn är inte tillräckligt
- Ett brytningsskede på grund av att utbildningsinnehållet och förändringarna i verksamhetsmiljön inte är överensstämmande
- Utmaningar i tillgången till tvåspråkig räddningspersonal
- Avtalspersonalens kompetens och tillgång i glesbygden

Kärnverksamhet/serviceproduktion

- Rätt service i rätt tid
- Effektivare och en mera genomslagskraftig serviceproduktion, genom till och med ändringar av servicenätet
- Utmaningar i styrningen till servicen, anhopningar i servicen
- Våra produktionsmässiga stödtjänster är inte kostnadseffektiva
- Högt NPS
- Främjande av digitalisering och välfärdsteknologi
- Verksamheten hålls inom de ekonomiska ramarna
- Kvalitetsarbetet i fokus
- Verkställigheten av lagstadgade tjänster

Identitet och organisationskultur

- Arbetet med att skapa en gemensam identitet är ännu på hälft
- Arbetet med att skapa gemensamma tillvägagångssätt och linjedragningar är ännu på hälft, liksom även implementeringen av dem
- Anvisningarna tillämpas inte konsekvent, å andra sidan kan det inte finnas entydiga anvisningar för allt
- I brådska lämnar saker halvvägs
- Förändringströtthet
- Medierna lyfter fram frågor på ett sätt som förvränger bilden om välfärdsområdet, det här är svårt att åtgärda

Processer och tillvägagångssätt

- Processerna utvecklas från ett kund-/patientperspektiv.
- Integrationen av processerna inom social- och hälsovården är ännu på hälft
- Ibruktagningen av det gemensamma klient- och patientdatasystemet
- Processen för ledning genom information är ännu på hälft (statistikföringen, utvecklandet av metoder för dataproduktion, analyseringsfärdigheterna, användningen av insamlad data)
- Utvecklandet av det arbete som främjar välbefinnandet och hälsan i praktiken
- Jämförelse av köptjänster och egen produktion samt gemensam praxis för hanteringen av kundköptjänster
- Styrning av finansieringen utifrån befolkningens behov
- Prioritering och genomslagskraft

Organisaatorakenne ja johtaminen

- Organisaatiomalli on hallinnollinen rakenne ja palvelut kulkevat yli toimialarajojen
- Lähijohdon ja keskipohjan rooli johtamisessa on kriittinen
- Organisaatorakenne haastaa organisaation kykyä nopeisiin päätöksiin ja suunnanmuutoksiin eri tavalla kuin perinteinen linjaorganisaatio
- Organisaatorakenne myös vähentää osaoptimoinnin mahdollisuutta
- Yhteinen esihenkilövalmennus on lisännyt tietoisuutta ja antanut valmiuksia valmentamaan esihenkilötyöhön
- Organisaation eri osissa on edelleen erilaisia johtamistapoja ja sisäisiä sääntöjä, jotka poikkeavat yhteisistä säännöistä ja ohjeista
- Johtaminen edelleen liian usein ad-hoc, suunnitelmallisuutta tulee edelleen lisätä
- Toisaalta ison muutosjohtamisen kautta organisaatiolle kehittynyt resilienssiä johtaa sumuisessa tilannekuvassa
- Muutokset, joita organisaatorakenteeseen nähty tarpeelliseksi, on tehty
- Asiakaspalveluiden ostoprosessin johtajuus liian sirpaleinen

Henkilöstö, osaaminen ja motivaatio

- Henkilöstön psykologinen turvallisuus järkkynyt
- Työn tekemisen ja työn merkityksellisyyden murros
- Kilpailu erityisosaajista ja osaavan henkilöstön saatavuuden haasteet lisääntyvät seuraavan 10 vuoden sisällä
- Ruotsinkielisten ylempien korkeakoulututkintojen paikkoja ei riittävästi sote-ammattiteihin
- Koulutussisältöjen vastaavuus tuleviin toimintaympäristöjen muutoksiin murroksessa
- Kaksikielisen pelastushenkilöstön saatavuuden haasteet
- Haja-asutusalueiden sopimushenkilöstön osaaminen ja saatavuus

Ydintoiminta/ palvelutuotanto

- Oikea palvelu oikeaan aikaan
- Tehokkaampi ja vaikuttavampi palvelutuotanto, jopa palveluverkkomuutoksien kautta
- Palveluihin ohjautumisen haasteet, ruuhkautuneet palvelut
- Tuotannolliset tukipalvelut eivät ole kustannustehokkaita
- NPS korkea
- Digitalisaation ja hyvinvointiteknologian edistäminen
- Toiminta talouden raameissa
- Laatutyö fokuksessa
- Lakisääteisten palveluiden toteuttaminen

Identiteetti ja organisaatiokulttuuri

- Yhteisen identiteetin rakentuminen on kesken
- Yhteisten toimintatapojen ja linjausten rakentuminen sekä jalkautuminen kesken
- Ohjeita ei noudateta johdonmukaisesti, toisaalta kaikkeen ei voi olla yksiselitteisiä ohjeita
- Kiireessä asiat jäävät puolitiehen
- Muutosväsymys
- Media nostaa ja vääristää kuvaa hyvinvointialueesta, tätä vaikea korjata

Prosessit ja toimintatavat

- Prosessien kehittämisen näkökulmana asiakas/potilas.
- Prosessien sote - integraatio on kesken
- Yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto
- Tiedolla johtamisen prosessi on kesken (tilastointi, tietotuotannon menetelmien kehittäminen, analysointitaidot, tiedon hyödyntäminen)
- Hyte-työn kehittäminen käytännössä
- Ostopalveluiden ja oman tuotannon vertailu ja yhteiset käytännöt asiakasostopalveluiden hallinnassa
- Rahoituksen ohjautuminen väestön tarpeen näkökulmasta
- Priorisointi ja vaikuttavuus